

op kousenvoeten naar de kerststal en schoenen als kerstgeschenk

-*aanzetten* tot een Kerstcelebratie voor de basisschool-

De eenzame, oude schoenmaker Panov weet zeker dat Jezus bij hem op bezoek zal komen. Er komen wel bezoekers, die hij allemaal even gastvrij ontvangt. Hij heeft zelfs zijn dierbaarste bezit weggegeven, de schoentjes die hij ooit maakte voor zijn zootje dat gestorven is. Maar aan het einde van de dag bedenkt hij teleurgesteld dat Jezus niet gekomen is. Of toch wel?

ROLLEN

- verteller: leraar
- Panov
- Wanja
- Vrouw
- straatveger
- x-aantal klanten
- x-aantal voorbijgangers
- x-aantal spelende kinderen

- koorleden

DECOR

- schoenwinkel met aangrenzende winkelstraat
- tafel en stoelen REKWISIETEN
- schoenen
- werktuigen
- babypop en melkfles + ...
- babyschoentjes
- bezem
- koffiekopjes, koffiekkan, tassen,
- speelgoed
- Bijbel

Overal kan je ook sokken ophangen in het decor, cfr. de affiche.

Je kan ook een kerstboom versieren met wollen sokken.

Je kan ook een veelvoud aan kinderschoenen plaatsen bij de kribbe, duidelijk in de spots...

welkom en kruisteken

adventslied bij de opening

Het is weer zover, het is weer advent,
kijk hoe het eerste kaarsje brandt!
Een vuurtje dat loopt, dat maakt ons bekend,
licht zal er komen, licht in het land!

**Wat een geluk en zing het maar luid:
"Lichtje, ga nimmer meer uit!"**

Het is weer zover, het is weer advent,
wacht eens de tweede kaars gaat aan.
Een lied over licht, een lied dat je kent,
laat het maar horen, hef het maar aan!

**Wat een geluk en zing het maar luid:
"Lichtje, ga nimmer meer uit!"**

Het is weer zover, het is weer advent,
zie ik dat goed, doet drie het ook?
Ja drie doet het ook, je raakt al gewend.
Licht van een licht, verga niet in rook!

**Wat een geluk en zing het maar luid:
"Lichtje, ga nimmer meer uit!"**

Het is weer zover, het is weer advent,
vier wordt een vuur, dag kaarsje vier!
En hoe je ook heet en wie je ook bent,
blijf waar je bent want Jezus komt hier!

gebed

voorganger

God,
zie je de versiering met sokken?
Kinderen met **dikke wollen sokken** staan hier ook vooraan.
We brengen sokken naar de stal.
Sokken met gaten...
...want niet voor alle mensen is Kerst zo fijn!
In onze **sokken** zitten
warme boodschappen
van vriendschap en vrede,
hoopvolle boodschappen
van licht en leven.
Wensen voor alle mensen.

Op **kousenvoeten** naar de stal.
Ik weet het.
Het lijkt vrolijk, maar toch ook raar...
Toch ben ik overtuigd
dat Jezus dit leuk vinden zal.

Dus... haal je **hippe sokken** maar boven
en stop ze vol warme wensen
voor kwetsbare mensen.
Zo maak je velen blij
met een klein, eenvoudig gebaar.
Zo geef je erg veel warmte.
Geloof het maar.
Op **kousenvoeten** naar de stal...
dus niet zo raar!

kinderen

*kinderen met **duidelijk dikke wollen sokken** om de voeten lezen voor...
kinderen kunnen ook wollen sokken in de handen houden waaraan een kaartje hangt met hun bede.*

affiche 'Leefocht-advent' is ook duidelijk zichtbaar (PPT, ...)

na elke bede sokken bij de kerstopstelling leggen ((lege)kribbe)

We brengen onze wensen in **wollen sokken**
bij kinderen zonder dak boven het hoofd.
Veel kinderen zijn altijd onderweg,
op de vlucht en zoeken naar een huis
waar het veilig is om te wonen.
Ze vluchten voor oorlog, armoede, pesterijen en geweld.
Geef dat deze kinderen gastvrije mensen ontmoeten
die hen warm onthalen.

ZANG...

We brengen onze wensen en **wollen sokken**
bij kinderen die honger lijden en in armoede leven.
1 op 5 kinderen loopt in de buitenbaan
en heeft niet voldoende kansen op een goed en gezond leven.
Geef dat deze kinderen omringd worden
met zorgverleners die het goed met hen menen.

ZANG...

We brengen onze wensen en **wollen sokken**
bij kinderen die verdrietig zijn
door een scheiding of een gemis van iemand die gestorven is.
Sommigen verstoppen zich achter hun verdriet
en houden hun angst binnen.
Geef dat deze kinderen mensen ontmoeten
die hen gebaren en woorden van troost kunnen bieden.

ZANG...

korte duiding van de acties voor Welzijnszorg die de school deed tijdens de advent en koppeling naar de 'warme sokken' en overgang naar Kerstverhaal (voorganger)

kerstverhaal

VERTELLER

Het Goede Nieuws over de geboorte van Jezus
doet al meer dan 2000 jaar de ronde.
Overall, op de hele wereld, wordt het doorverteld.
Ik hoorde een heel mooi verhaal uit Rusland.
Het past helemaal bij ons jaarthema over '**schoenen**' en '**stap je mee**'.

Na de 'lege schoen en de steunzolen'
van de vorige viering in november,
zijn er natuurlijk opnieuw **schoenen**.
Luister en kijk je mee welke **schoenen** het nu zijn?

Het is het verhaal van vader Panov, een **oude schoenmaker**.
Hij was alleen sinds zijn zontje en zijn vrouw waren overleden.
En o, wat verlangde hij soms naar gezelschap...
Vooral op kerstavond...

*Panov is bezig op te ruimen
in het decor van zijn schoenwinkel*

Panov is bezig in zijn werkplaats.
Hij ruimt wat op, poetst een paar schoenen,
totdat hij verrast wordt door een late klant.

WANJA
Goeiedag.

PANOV
Middag.
Ik ga zo sluiten, hoor.

WANJA
Maar, als dat Panov niet is!
Hoe gaat het ermee?
Weet je nog wie ik ben?

PANOV
Nou, eerlijk gezegd, ik zou het niet weten.

WANJA

Ik ben het: Wanja.

Ik woonde hier vroeger in de straat, op nummer 14.

PANOV

Wanja! Hoe is het mogelijk!

Hoe gaat het met je?

WANJA

Uitstekend, mag ik wel zeggen.

Ik ben getrouwd met Katinka, de dochter van de slager, weet je nog?

We hebben twee kinderen.

Maar hoe gaat het met jou?

PANOV

Ach, het gaat wel goed, denk ik.

Een beetje eenzaam misschien.

Mijn vrouw en zoontje zijn gestorven.

WANJA

Wat spijt me dat.

PANOV

Tja, ik ben maar gewoon schoenmaker gebleven.

We zijn aan elkaar gewoon hier op het dorp, zal ik maar zeggen.

Toch is het wel eens moeilijk, zoals nu met het Kerstfeest.

Vanavond is het kerstavond, dan zit iedereen gezellig bij elkaar...

WANJA

Ik begrijp het, Panov.

Ik wou dat ik je kon helpen.

Maar eigenlijk ben ik hier om jouw hulp te vragen.

Overhandigt zijn schoenen.

Vrij omstandig uitpakken – nadruk op de schoenen.

Kijk, die kunnen wel een paar nieuwe zolen gebruiken.

PANOV

Laat dat maar aan mij over.

Maandag kun je ze op komen halen, dan zijn ze weer als nieuw.

WANJA

Nou, bedankt dan alvast... en... toch prettige kerstdagen.

Tot maandag.

Loopt de winkel uit.

PANOV

Ja, tot maandag!

Steekt zijn hand op.

Kijkt op klok en mompelt in zichzelf - verstaanbaar!

Het is al zes uur geweest.

De deur kan op slot.

*Hij sluit af, schenkt koffie in voor zichzelf,
steekt een kaars aan die op de tafel staat en gaat zitten.
De muziek zet zachtjes in.*

Panov leest uit de Bijbel die naast hem ligt (Lucas)

In die dagen laat keizer Augustus overal weten:
'Iedereen moet zich laten inschrijven,
want ik wil weten met hoeveel jullie zijn.'
Deze eerste volkstelling vindt plaats in Palestina.
Iedereen gaat op weg om zich te laten inschrijven,
ieder in zijn eigen stad.
Zo gaat Jozef van Nazareth naar Bethlehem.
Hij wil zich laten inschrijven met Maria, zijn verloofde.
Zij verwacht een kindje.
Terwijl ze in Bethlehem zijn wordt haar kindje geboren.
Het is haar eerste: een jongetje.
Ze wikkelt Hem in doeken en legt Hem in een voederbak.
Want er is geen plaats voor hen in de herberg.
In de buurt zijn er herders.
Ze overnachten in het veld om te waken bij hun kudde.
Opeens staat er een engel van God bij hen.
Ze worden omgeven door een stralend licht en schrikken hevig.
Maar de engel zegt: 'Wees niet bang, want ik heb goed nieuws voor u.
Vandaag is uw redder geboren.
Hij is de Messias, de Heer.
Dit is het teken:
jullie zullen een kind vinden
dat in doeken is gewikkeld en in een voederbak ligt.'
Ineens is er bij die engel een heel leger engelen uit de hemel.
Ze loven God met de woorden:
'Eer aan God,
en vrede op aarde onder de mensen van wie Hij houdt.'

Ik wou dat ze hier gekomen waren.

Ik had wel een bed gehad en mijn mooie lappendeken voor de kleine...

Ach, ik heb immers graag wat gezelschap, ik heb altijd een plekje voor Jezus...

KERSTLIED GEZONGEN DOOR KINDEREN

Panov leest verder uit Bijbel (Lucas)

In de buurt zijn er herders.
Ze overnachten in het veld om te waken bij hun kudde.
Opeens staat er een engel van God bij hen.
Ze worden omgeven door een stralend licht en schrikken hevig.
Maar de engel zegt: 'Wees niet bang, want ik heb goed nieuws voor u.
Vandaag is uw redder geboren.
Hij is de Messias, de Heer.
Dit is het teken:
jullie zullen een kind vinden
dat in doeken is gewikkeld en in een voederbak ligt.'
Ineens is er bij die engel een heel leger engelen uit de hemel.
Ze loven God met de woorden:
'Eer aan God,
en vrede op aarde onder de mensen van wie Hij houdt.'

KERSTLIED GEZONGEN DOOR KINDEREN

PANOV

Pakt een doosje met babyschoentjes.

Ik had ook wel iets willen geven.
Ik had deze gemaakt voor mijn zoontje...
hij heeft ze nooit kunnen dragen...

Valt in slaap.

VERTELLER

Panov slaapt.

Hij kan alleen maar dromen van alle dingen die hij zo graag had willen doen...
In zijn droom lijkt het of een stem iets zegt:

KOOR - fluisterkoor kinderen (goed oefenen!)

*Op fluistertoon die langzaam iets luider wordt
als de tekst voor een **tweede** keer wordt gezegd:*

Panov blijf maar lekker dromen,
morgen zal ik bij je komen.
Mijn naam vertel ik je nog niet,
Je herkent Me wel, als je Mij ziet.
Let goed op: ik kom voorbij,
ik geef je hoop, ik maak je blij.

PANOV

*Wordt wakker, staat op,
kijkt uit het raam, gaat weer zitten.*

Ik heb gedroomd!
Ik heb fantastisch gedroomd!
'Morgen zal ik bij je komen',
dat was de stem van Jezus.
Ik weet het zeker.
Elke morgen praat ik met de Heer.
En nu praat Hij zelfs in mijn droom!

Elke morgen als ik wakker wordt,
praat ik zachtjes met de Heer.
Maar nu zelfs ook in mijn droom.
Elke morgen als ik wakker wordt,
praat ik zachtjes met de Heer.
Al mijn zorgen hoe de dag ook wordt, leg ik bij Hem neer.
En Hij draagt mij, Hij draagt mij, Hij vult mij met kracht.
Ja, Hij draagt mij tot diep in de nacht.

Straatveger komt op.

*Panov gaat bij het raam op de uitkijk staan.
Is ongeduldig,
zet intussen een pot koffie,
ziet straatveger voorbij komen
en roept hem binnen voor een kopje koffie.*

PANOV

Gustav, kom binnen,
ik heb koffie.
Je zult het wel koud hebben.

STRAATVEGER

Wat vriendelijk van jou, Panov.
Een warm kopje koffie gaat er best in.

PANOV

Schenkt koffie in.

Ik zag je daar staan en ik dacht, voor Gustav is het vandaag ook Kerstfeest.
Ik wil je een Zalig Kerstfeest wensen.

STRAATVEGER

Ach, Kerstfeest, daar denk ik maar niet teveel aan.
Al dat gepraat over vrede.
En die vreselijke gezelligheid...
Krijgt u nog bezoek?

PANOV

Nu je het zo vraagt...
Heb jij wel eens van Jezus gehoord, Gustav?

STRAATVEGER

Mmm... ja...
Die heeft iets met het Kerstfeest te maken, nietwaar?

PANOV

Hij heeft er alles mee te maken!
Meer dan 2000 jaar geleden is Hij in de Kerstnacht geboren.
En het is wel een beetje vreemd, maar Hij heeft gezegd dat Hij vandaag langs komt.
Het was wel een droom, maar ik geloof dat het waar is...

STRAATVEGER

*Zet zijn lege kopje neer
en maakt aanstalten om weer naar buiten te gaan.*

Wel, Panov het zal wel als u het zegt, maar ik vind het allemaal een beetje sprookjesachtig.
Toch veel geluk gewenst...

PANOV

Gaat weer op zijn stoel zitten en pakt de Bijbel om in te lezen.

Wat jammer toch dat niet iedereen gelooft wat er in de Bijbel staat.
Voor Gustav, de straatveger zien de dagen van het Kerstfeest er somber en donker uit,
terwijl nou juist het Licht in de wereld is gekomen.

STRAATVEGER

Loopt vegend het podium af.

Toch heeft die Panov wel iets.
Hij is altijd vriendelijk.
Ik vraag me af of die God waarin hij gelooft daar iets mee te maken heeft...

*Panov gaat even op de straat lopen.
Er lopen mensen over straat.
Panov groet hen.
Dan komt er een arme vrouw langs met een huilende baby.*

PANOV Kom toch binnen.
Rust een beetje uit en warm een beetje op.

VROUW
Wat vriendelijk van u.
U kent me niet eens.

PANOV

*Kijkt steeds uit het raam,
alsof hij iemand verwacht.*

Och, dat geeft niets.
U zag er moe en koud uit.
Moet u nog ver?

VROUW
Ik moet naar het volgende dorp toe.
Daar woont mijn nicht.
Ik hoop bij haar onderdak te vinden.

PANOV
Uw kindje huult zo, heeft het honger?
Ik maak wel een beetje pap.

Ziet dat de baby blote voetjes heeft.

Ach, hij heeft geen schoentjes aan.
Wat zal hij het koud hebben.
Wacht, ik heb nog wel...

Pakt het doosje met schoentjes en trekt ze bij de baby aan.

Kijk, ze passen precies.

VROUW
Maar ik kan helemaal geen nieuwe schoentjes betalen...

PANOV

Kijkt weer uit het raam.

Wie heeft het over betalen?
Dit is mijn kerstcadeautje voor u.

VROUW

Hoe kan ik u ooit bedanken?
Maar, eh, verwacht u misschien iemand?
Dan ga ik weer gauw verder.

PANOV

Ja, hoe zal ik het zeggen...
Het was eigenlijk maar een droom.
Heeft u wel eens gehoord van Jezus?
Hij werd meer dan 2000 jaar geleden in de Kerstnacht geboren.
En nu heeft Hij beloofd dat Hij bij me langs zou komen.

VROUW

Staat op met haar baby en loopt naar de deur.

Dan zal ik u niet langer ophouden.
Ik hoop zo dat uw droom uitkomt.
Ik ben zo blij dat u mij en mijn kindje geholpen hebt.
Als ik ooit iets voor u kan doen...

PANOV

Ik wens u een Zalig Kerstfeest en een goede reis verder!

Terwijl de vrouw vertrekt en Panov haar uitzwaait wordt een lied gezongen.

LIED GEZONGEN DOOR KINDEREN

PANOV

De dag is bijna voorbij.
Waarom is Hij niet gekomen?
Was het dan toch maar een droom?
Hij had het toch beloofd?
Nou word ik toch nog verdrietig terwijl het Kerstfeest is...
Ik ben moe...
misschien heb ik wel iets verkeerd gedaan...

Begint te knikkebollen.

VERTELLER

Vader Panov heeft misschien toch niet goed opgelet.
Jezus is echt bij hem op bezoek geweest!
Hij heeft het Zelf in de Bijbel beloofd dat Hij bij ons allemaal op bezoek wil komen.
Als we goed opletten, zullen we het merken.
Als Hij geweest is, komt er vrede in je hart.

Straatveger, vrouw en andere voorbijgangers komen op en gaan voor de deur van Panov en zeggen in spreekkoor.

Panov wordt wakker en luistert in de deuropening.

Ik was hongerig en jij gaf Mij eten.
Toen ik dorst had, bood je Mij je beker aan.
En wat je ooit gedaan hebt
voor de minste van mijn broeders, zegt Jezus,
dat heb jij voor Mij gedaan.

Toen ik koud was, gaf je Mij je eigen kleren.
Ik was een vreemdeling, jij liet Mij binnen.
Toen ik ziek was, ben jij Mij komen helpen.
Ik was gevangen, jij ging niet bij Mij vandaan.

VERTELLER

De boodschap van het Kerstfeest begint bij de stal, maar daar houdt het niet op.
Jezus wil ook vandaag nog bij ons komen.
Dat is goed nieuws!
Panov had kinderschoentjes klaarstaan die hij heeft weggeschonken.
Wat heb jij misschien klaarstaan dat je aan iemand anders kan wegschenken?

KERSTLIED GEZONGEN DOOR KINDEREN

GEBED

God,
Ik wil zo graag een grote schoendoos
als kerstgeschenk, met daarin:
geluk voor iedereen.

Dan zou ik
aan iedereen iets geven:
een stukje vreugde, een vleugje vriendschap, een portie moed.

Het is een droom, ik weet het, God.
Geluk laat zich niet in een schoendoos steken.

Misschien moet ik net als Jezus
mensen gelukkig maken.
Niet precies zoals Hij dat deed,
maar gewoon op mijn manier.
Katia Van Cleynenbreugel

slotlied – vadertje Panov

Uit Jingo muziek en musicals

Schoenmaker Panov
wie kent hem niet?
Vadertje Panov
het klinkt als een lied.
Kom je hem tegen,
hij zegt je gedag.
Nooit kijkt hij tereurig,
altijd een lach.

Vadertje Panov, vadertje Panov
Vadertje Panov, de vriend van iedereen
Vadertje Panov, vadertje Panov
Vadertje Panov, de vriend van iedereen

Werken doet hij heel vaak
tot 's avonds laat.

Geklop klinkt dan zacht door
de donkere straat.

Dus staan 's ochtends vroeg
alle schoenen weer klaar.
Voor groot en klein
en soms ook voor de tsaar!

Vadertje Panov, vadertje Panov
Vadertje Panov, de vriend van iedereen
Vadertje Panov, vadertje Panov
Vadertje Panov, de vriend van iedereen

't Maakt hem niet uit of je
arm bent of rijk.
Voor Panov zijn echt
alle mensen gelijk.
Vandaar dat een ieder
hem 'vadertje' noemt.
Die schoenmaker Panov
is wereldberoemd.

<https://youtu.be/dqupU6A8eo0>

wens en kruisteken

extra teksten

reeks 1

Het is wintertijd. We hebben wintertenen en bibberbenen. We willen lekker binnen blijven en genieten van gezelligheid. We zoeken naar warmte en geborgenheid. Niet alle kinderen hebben het warm. Luister maar.

Er is geen geld voor verwarming en knusse dingen.
Er is geen geld voor feest en versieringen.
1 op 5 kinderen leeft in armoede in België.
1 op 5 kinderen loopt in de buitenbaan.
Laat ons bidden voor deze kinderen.

Er is geen geld voor wat chips of een lekkere koek.
Er is geen geld voor een trui en een nieuwe broek.
1 op 5 kinderen leeft in armoede in België.
1 op 5 kinderen loopt in de buitenbaan.
Laat ons bidden voor deze kinderen.

Er is geen geld voor een leuk spel of een doos bouwblokken
Er is geen geld voor winterlaarzen en nieuwe sokken.
1 op 5 kinderen leeft in armoede in België.
1 op 5 kinderen loopt in de buitenbaan.
Laat ons bidden voor deze kinderen.

Er is geen geld voor de dokter en medicijnen.
Er is geen geld voor een uitje naar zee of speelpleinen.
1 op 5 kinderen leeft in armoede in België.
1 op 5 kinderen loopt in de buitenbaan.
Laat ons bidden voor deze kinderen.

Goede God, zoveel kinderen groeien op in armoede. Toch zijn er lichtpunten en sterren van hoop. Gelukkig zetten veel mensen zich in om deze kinderen te helpen. Ze steunen de/onze actie van Welzijnszorg en durven het opnemen voor wie in armoede leeft. Wij zijn hen dankbaar voor hun inzet. Amen

reeks 2

Wij gaan niet naar huis zonder te kijken welke wensen er in onze hippe sokken zitten.

Ik wens hippe sokken vol gastvrijheid! Ik hoop dat met Kerstmis alle vluchtelingen een open deur vinden of een gezellige tafel om bij aan te schuiven.

Ik wens hippe sokken vol vrede! Ik hoop dat met Kerstmis kleine en grote ruzies worden opgelost en dat oorlog geen kans meer krijgt.

Ik wens hippe sokken vol troost! Ik hoop dat het feest van Kerstmis heel wat mensen kan verwarmen met fijne herinneringen. Sommige mensen vieren kerst met pijn in het hart omdat zij iemand missen.

Ik wens hippe sokken vol medicijnen! Ik hoop dat Kerstmis voor alle zieken en gehandicapten een opstapje mag zijn van nieuwe moed en kracht.

Ik wens hippe sokken voor mezelf! Ik hoop dat Kerstmis elk jaar opnieuw mijn hart vult met de warme verbondenheid van het kerstverhaal.

Ik wens hippe sokken vol glitters! Het mag overal feest zijn met Kerstmis omdat God iedereen graag ziet.

Al deze hippe sokken vol kerstboodschappen zullen de droom van Jezus warm houden. Laat ons deze sokken brengen naar mensen die ze nodig hebben vandaag en alle dagen van ons leven. Amen.

De wonderlijke kerst van vadertje Panov (volledig verhaal)

Lang geleden, bijna te lang geleden voor mensenheugenis, leefde er een oude schoenmaker. Zijn huis was heel ver weg, bijna onvoorstelbaar ver, in een klein Russisch dorpje. Hij heette Panov. Maar niemand noemde hem Panov, of meneer Panov of zelfs schoenmaker Panov; overal in het dorp stond hij bekend als vadertje Panov, omdat iedereen hem zo aardig vond. Vadertje Panov was niet erg rijk - het enige dat hij in de wereld bezat was een kleine kamer met een raam dat uitzicht bood op de Dorpsstraat. In die ene kamer woonde hij, sliep hij en maakte hij schoenen. Erg arm was hij ook niet. Hij had alle gereedschappen, die een schoenmaker nodig heeft, een prachtige gietijzeren kachel om zijn eten op te koken en zijn handen bij te warmen, een fijne rieten stoel om in te zitten en in te dommelen, een behaaglijk bed met een lappendeken en een olielampje, dat een gezellig licht verspreidde als het duister werd. En er waren zoveel mensen die nieuwe schoenen lieten maken of hun oude schoeisel lieten opknappen en verzolen, dat vadertje Panov altijd genoeg geld had om brood te kopen bij de bakker, koffie bij de kruidenier en kool bij de groenteman om zijn lievelingssoep te maken. Dus vadertje Panov was best tevreden - meestal. Meestentijds glinsterden zijn ogen blij door zijn kleine, ronde brilletje en hij zong en floot en had voor iedere voorbijganger een opgewekte groet. Maar op deze bijzondere dag was dit alles anders. Vadertje Panov stond treurig voor het raam van zijn winkeltje en dacht aan zijn vrouw, die lang geleden gestorven was en aan zijn zoons en dochters, die allemaal groot waren geworden en naar elders vertrokken. Het was de avond voor Kerstmis en alle mensen waren gezellig thuis in de familiekring. Vadertje Panov tuurde de Dorpsstraat in en zag achter de helder verlichte ramen kaarsen en lampen en kerstbomen. Hij hoorde het gelach en gegil van kinderen, die spelletjes deden. De vage geur van gebraden vlees drong door de kieren bij de deur en het raam van zijn winkeltje. 'Och, och,' zei vadertje Panov, terwijl hij aan de punten van zijn lange, grijze snor trok en langzaam zijn hoofd heen en weer bewoog. 'Och, och,' en er was niemand, die de schittering in zijn ogen achter het kleine brilletje met de ronde glazen weer terug bracht. Vadertje Panov slaakte een diepe zucht. Daarna deed hij de lamp aan, ging langzaam naar een hoge boekenplank en pakte een oud, bruin boek. Hij veegde wat snippers leer van de tafel, zette de koffiepote op de kachel, ging in de rieten stoel zitten en begon te lezen. Nu was vadertje Panov nooit naar school geweest en hij kon niet zo heel goed lezen, zodat hij met zijn vingers langs de regels gleed en de woorden hardop uitsprak. Hij las het verhaal van Kerstmis. Hij las hoe een klein jongetje, Jezus, werd geboren, niet in een veilig warm huis, maar in een koeienstal, omdat er in de herberg geen plaats was. 'Och, och,' mompelde vadertje Panov, terwijl hij aan de punten van zijn snor trok, 'waren ze maar hier gekomen. Dan hadden ze op mijn lekkere bed kunnen slapen en ik zou het kleine jongetje toegedekt hebben met mijn warme lappendeken. Ik zou graag wat gezelschap hebben en een kindje om mee te spelen.' Vadertje Panov stond op en pookte het vuur op. Buiten werd het mistig en donker. Hij draaide de lamp wat hoger. Hij schonk een kop koffie voor zichzelf in en ging verder met zijn boek. Hij las over rijke mannen, die de woestijn doortrokken om het kleine jongetje Jezus geschenken te brengen - geschenken van goud en heerlijk ruikende kruiden. 'Och, och,' zuchtte vadertje Panov, 'als Jezus hier kwam, zou ik niets hebben om aan hem te geven.' Maar opeens glimlachte hij en pretlichtjes dansten in zijn ogen achter de ronde brillenglazen. Hij stond op, ging naar dezelfde hoge plank en pakte een stoffige doos met een touwtje erom. Hij maakte de doos open en haalde er een paar hele kleine schoentjes uit. Hij nam in elke hand een schoentje en bekeek ze langdurig. Het waren de mooiste schoentjes die hij ooit gemaakt had. 'Die zou ik hem gegeven hebben,' mompelde hij tenslotte en stopte ze toegewijd weer in de doos. Daarna liet hij zijn oude botten behoedzaam weer in de grote rieten stoel zakken. Hij zuchtte diep en boog zich weer over het boek. Of het nu van de warmte kwam of omdat het al laat was, wie zal het zeggen, maar het duurde niet lang of de magere vinger van vadertje Panov gleed van de bladzijde, zijn brilletje met de ronde glazen zakte van zijn neus en hij viel in slaap. Buiten werd de mist steeds dikker. Vage figuren gleden voorbij het raam. Maar de oude schoenmaker dommelde en snurkte zachtjes. Plotseling klonk een stemmetje door de kamer... 'Vadertje Panov! Vadertje Panov!' De oude man schrok op. Zijn grijze snor sidderde. 'Wie is daar?' riep hij en keek verward om zich heen. Hij kon maar weinig zien zonder bril, maar er scheen werkelijk niemand te zijn. 'Vadertje Panov,' zei de stem weer. 'je wenste, dat je me had kunnen zien, dat ik bij je was gekomen in je winkeltje en dat je me een geschenk had kunnen geven. Nu, kijk morgen naar me uit van de vroege ochtend tot de late avond, want ik kom. Pas goed op, dat je me herkent, want ik zal mijn naam niet noemen.' Toen was alles stil. Vadertje Panov wreef in zijn ogen en ging met een schok rechtop zitten. De kachel was bijna uit en de lamp helemaal, maar buiten beierden de klokken alom. Het was Kerstmis. 'Hij was het,' zei de

oude man tot zichzelf. 'Dat was Jezus.' Nadenkend trok hij aan de punten van zijn snor. 'Misschien was het alleen maar een droom - hoe dan ook, ik zal opletten en ik hoop, dat hij morgen bij me komt. Maar hoe zal ik weten wie hij is? Hij is niet altijd een klein jongetje gebleven; hij is opgegroeid tot een man, een koning; ze zeiden dat hij God zelf was.' Peinzend schudde de oude man zijn hoofd. 'Och, och,' zei hij langzaam, 'ik zal erg goed op moeten letten.' Vadertje Panov ging die nacht niet naar bed. Hij zat in zijn rieten stoel, met zijn gezicht naar het raam en keek naar buiten, om vooral maar geen enkele voorbijganger te missen. Beetje bij beetje kropen de zonnestralen over de heuvel en verlichtten de keien van de Dorpsstraat. Er was nog steeds niemand verschenen. 'Ik zal een lekkere pot koffie maken voor mijn kerstontbijt,' zei vadertje Panov opgewekt tegen zichzelf. Dus hij stookte de houtskool in de kachel op en maakte een grote kroes dampend hete koffie. Maar inmiddels hield hij geen oog van het raam af. Eindelijk, eindelijk kwam er iemand aan: Een gestalte verscheen ver op de bochtige straat. Vadertje Panov drukte zijn gezicht tegen het bevroren vensterglas. Hij was erg opgewonden, misschien was dat Jezus, die hem kwam bezoeken. Toen deed hij teleurgesteld een stapje terug. De gestalte kwam naderbij, hij sjokte langzaam over de weg. Nu en dan stond hij even stil en sjokte dan weer door. Vadertje Panov kende hem wel - hij was de oude straatveger, die iedere week langs kwam met zijn bezem en kruiwagen. Vadertje Panov voelde zich een beetje boos worden. Hij had wel wat anders te doen, dan op de uitkijk staan naar straatvegers. Hij wachtte op God, op de koning, Jezus. Hij draaide zich ongeduldig van het raam af en wachtte totdat de oude man gepasseerd zou zijn. Maar toen hij weer naar buiten keek, was de straatveger aan de andere kant van de straat, tegenover zijn winkeltje. De man had zijn kruiwagen neergezet, wreef zijn handen en stampte met zijn voeten. Vadertje Panov kreeg medelijden met hem. De arme straatveger zag er inderdaad erg koud uit. En stel je dat eens voor: werken op eerste kerstdag! Vadertje Panov tikte tegen het raam, maar de oude man hoorde het niet. Daarom liep hij naar de deur en zette deze open. 'Hé!' riep hij uit de deuropening vandaan. 'Hé, oude man!' De straatveger keek bezorgd om zich heen - de mensen behandelden hem vaak erg lelijk, vanwege zijn beroep - maar vadertje Panov glimlachte tegen hem. 'Heb je trek in een kop koffie?' riep hij. 'Je ziet er uit of je half bevroren bent.' De straatveger liet zijn kruiwagen direct in de steek. 'Graag,' zei hij, terwijl hij het kleine winkeltje binnenkwam. 'Erg vriendelijk van u, erg aardig.' Vadertje Panov roerde in de grote koffiepot op de kachel. 'Het is het minste wat ik doen kan,' zei hij over zijn schouder. 'Het is tenslotte Kerstmis.' De oude man snoof. 'Ik heb van Kerstmis verder niets te verwachten,' zei hij. Hij pakte het kopje koffie aan, dat vadertje Panov hem aanbood en schuifelde dichterbij om zich te warmen bij de kachel. Dunne wolkjes stoom stegen op uit zijn vochtige kleren en een zurige lucht verspreidde zich in de kamer. Vadertje Panov ging weer op zijn plaats bij het raam staan en keek links en rechts uit over de straat. 'Krijgt u bezoek?' vroeg de oude straatveger nors, 'sta ik in de weg?' Vadertje Panov schudde zijn hoofd: 'Ik... tja, heb je wel eens van Jezus gehoord?' vroeg hij. 'Dat is dezelfde als God, niet?' vroeg de oude man. 'Hij komt vandaag,' antwoordde vadertje Panov. De oude man staarde hem verbaasd aan, en veegde langzaam zijn neus af aan de mouw van zijn jas. Vadertje Panov vertelde hem wat hem overkomen was. 'Dus daarom sta ik op de uitkijk voor hem,' besloot hij zijn verhaal. De straatveger zette zijn kopje neer en schudde somber zijn hoofd. 'Veel geluk gewenst,' zei hij, terwijl hij naar de deur ging, 'en bedankt voor de koffie.' Voor de allereerste keer glimlachte de straatveger. Daarna liep hij gehaast de straat op en pakte zijn kruiwagen op. Vadertje Panov stond in de deuropening en keek de straatveger na. Hij tuurde naar links en hij tuurde naar rechts. Er was een helder winterzonnetje en de stralen gaven zelfs een beetje warmte en deden het ijs op het raam en op de gladde keistenen smelten. Er kwamen nu meer mensen op straat; enkele dronken lieden wankelden naar huis na het feest van de afgelopen nacht. Families in hun mooiste kleding haastten zich voort voor een bezoek aan familie en vrienden. Ze knikten en glimlachten tegen vadertje Panov, die daar in de deuropening van zijn winkeltje stond. 'Prettige Kerst gewenst, vadertje Panov,' riepen ze. En de oude schoenmaker knikte en glimlachte terug, maar hij hield ze niet aan... hij kende ze allemaal bij naam. Hij wachtte op iemand anders. Hij was net van plan de deur te sluiten en naar binnen te gaan, toen hij iemand zag. Het was een jonge vrouw, moeizaam lopend aan de schaduwkant, dicht bij de muur, met een baby in haar armen. De vrouw was erg mager, ze zag er erg vermoeid uit en haar kleren waren armoedig. Vadertje Panov keek naar haar; ze was bijna zijn deur voorbij, toen hij plotseling riep: 'Hallo, kom toch even binnen en warm je bij het vuur.' Geschrokken keek zij op en eerst leek het alsof zij weg wilde rennen. Maar ze zag de pretlichtjes in de ogen van de schoenmaker, achter zijn brilletje met de ronde glazen. 'Erg vriendelijk van u,' zei ze, toen hij opzij stapte om haar te laten passeren. Vadertje Panov haalde zijn schouders op. 'Het is niets bijzonders,' zei hij, 'ik vond je er zo koud uitzien. Moet je nog ver?' 'Naar het dorp verderop,' antwoordde ze kort. 'Ongeveer zeven kilometer. Ik heb bij de molen gewoond, maar nu heb ik geen geld meer om de huur te betalen. Daarom moet ik naar mijn neef gaan en hem vragen of ik bij hem kan wonen. Ik heb geen man, ziet u.'

Vadertje Panov liep naar de kachel, waar zij stond. 'Wil je wat brood en soep bij me eten?' vroeg hij. Maar de vrouw schudde trots haar hoofd. 'Een beetje warme melk voor je kindje dan,' zei hij en nam de baby uit haar armen. 'Maak je maar niet bezorgd,' lachte hij, met pretlichtjes in zijn ogen, 'ik heb zelf kinderen gehad!' Hij warmde de melk en voerde het kindje op zijn schoot. Het kind lachte en spartelde met zijn beentjes. 'Och, och,' sprak vadertje Panov, terwijl hij zijn hoofd schudde, 'het arme ding heeft geen schoentjes aan.' 'Ik kan ze niet voor hem kopen,' zei de jonge vrouw bitter. Terwijl vadertje Panov het kleintje zat te voeren, kwam er een gedachte bij hem op. Hij probeerde die van zich af te zetten, maar telkens moest hij weer hetzelfde denken. Daarom pakte hij de doos van de hoge plank. De schoentjes, die hij zolang geleden gemaakt had, pasten het kind precies. Alsof ze voor hem gemaakt waren. 'Nu dan, die mag jij hebben,' zei hij zacht. De jonge vrouw was overgelukkig. 'Hoe kan ik u ooit danken?' riep zij blij. Maar vadertje Panov hoorde haar niet eens. Hij keek bezorgd naar buiten. Zou Jezus voorbij gekomen zijn toen hij het kindje zat te voeden? 'Is er iets?' vroeg de jonge vrouw vriendelijk. 'Heb je gehoord van Jezus, die met Kerstmis geboren werd?' antwoordde de oude schoenmaker. Het meisje knikte. 'Hij komt vandaag,' zei vadertje Panov. 'Dat heeft hij beloofd.' En hij vertelde haar de droom, die hij gehad had - als het een droom was tenminste. De jonge vrouw luisterde geduldig, van het begin tot het einde. Ze keek hem aan, alsof het haar allemaal ongelooflijk voorkwam, maar ze klopte de oude schoenmaker vriendelijk op de hand en zei: 'Ik hoop, dat uw droom uitkomt. U verdient het, alleen al omdat u zo goed bent geweest voor mij en mijn kind.' Daarna vervolgde zij haar tocht. Vadertje Panov deed de deur achter haar dicht en nadat hij een pan koolsoep had klaargemaakt voor zijn avondmaal, ging hij weer bij het raam zitten. Vele uren verstreken. Mensen kwamen en gingen. Maar Jezus kwam niet. Eindelijk begon vadertje Panov te vrezen, dat hij er wel geweest was, maar dat hij hem niet herkend had. Misschien was hij net voorbijgekomen, toen vadertje Panov het vuur opstookte om de soep te koken! De oude schoenmaker kon niet langer stilzitten. Hij ging in de deuropening staan en keek naar buiten. Allerlei mensen liepen zijn winkeltje voorbij, kinderen, oude mannetjes, bedelaars en omaatjes, vrolijke mensen en sombere mensen; hij glimlachte tegen sommigen, knikte tegen anderen en aan bedelaars gaf hij een geldstuk of een stuk brood. Maar Jezus kwam niet. Het begon te schemeren, en vadertje Panov begon de moed te verliezen. De grijze decembermist kroop de straat in en spoedig kon hij de vormen al niet meer onderscheiden van de weinige mensen die voorbij het raam kwamen. Treurig stak de oude schoenmaker zijn olielamp aan, stookte het vuur op en maakte iets voor zichzelf om te eten. Toen hij klaar was, ging hij teneergeslagen in de grote rieten stoel zitten, pakte zijn boek en begon te lezen. Maar het was hem te zwaar om het hart en zijn ogen waren te moe om de woorden op de bladzijde te onderscheiden. 'Het was dus toch alleen maar een droom,' zei hij treurig in zichzelf. 'Ik wilde het zo graag geloven. Ik wilde zó graag, dat hij zou komen.' Twee dikke tranen welden op achter zijn brillette en vulden zijn ogen, zodat hij bijna niets meer kon zien. Zo opeens leek het of er iemand in de kamer was. Door de tranen heen meende vadertje Panov dat hij een groep mensen door de winkel zag lopen. De straatveger was er, en de vrouw met haar kindje - alle mensen, die hij die dag gezien en gesproken had. Terwijl ze hem voorbij liepen, fluisterden ze stuk voor stuk: 'Heb je me niet gezien? Heb je me niet gezien, vadertje Panov?' 'Wie ben je?' riep de oude schoenmaker, terwijl hij moeizaam uit zijn stoel overeind krabbelde, 'wie ben je? Zeg het me.' En toen hoorde hij dezelfde stem als van de vorige nacht, maar waar de stem vandaan kwam, kon vadertje Panov niet ontdekken. De stem zei: 'Ik had honger en jij gaf me te eten, ik had dorst en jij gaf me te drinken, ik was koud en jij liet me binnen. Wat jij vandaag hebt gegeven aan hulp en steun, dat heb je aan mij gegeven!' Daarna werd alles stil. De tranen in de ogen van de oude man waren opgedroogd, maar hij zag toch niemand in de kamer. 'Och, och,' zei vadertje Panov langzaam, terwijl hij de punten van zijn snor omlaag trok, 'hij is dus toch gekomen.' De oude schoenmaker schudde bedachtzaam zijn hoofd. Toen glimlachte hij en de pretlichtjes in zijn ogen, achter het brillette met de ronde glazen, kwamen terug.

Leo Tolstoj

De wonderlijke kerst van vadertje Panov (korte versie & youtube-link)

Het is kerstavond en de oude schoenmaker sluit zijn winkel. 'Panov' staat er in mooie letters boven de deur, want zo heet hij. Maar iedereen noemt hem vadertje Panov, omdat hij altijd zo hartelijk en vrolijk is. Als vadertje Panov alleen in zijn winkel is, zucht hij diep. 'Ach' mompelt hij, ik voel me vandaag zo verdrietig. Als ik al die kinderen op straat hoor lachen, moet ik steeds aan mijn eigen kinderen denken. Die zijn nu groot en wonen zo ver weg. Ik zie ze bijna nooit. En dan die moeders, die hun kinderen roepen. Net zoals mijn vrouw dat vroeger deed. Maar ze is er helaas niet meer. Ik ben met Kerstmis helemaal alleen.'

Vadertje Panov pakt de bijbel en gaat in zijn leunstoel zitten bij het vuur. Dan leest hij het kerstverhaal. Over Jozef en Maria, die geen plaats konden vinden om te slapen. 'Ach,' mompelt hij, 'waren ze maar bij mij gekomen. Ze hadden in mijn bed kunnen slapen.' En even glimlacht hij. Dan leest hij verder. Over de koningen die met prachtige cadeaus bij het kindje Jezus komen. Vadertje Panov zucht weer eens diep. 'Wat had ik het Kindje kunnen geven?' Dan staat hij op. Hij schuifelt naar zijn werkplaats. Op de hoogste plank staat een kleine stoffige doos. Die haalt hij eraf. Als het deksel open gaat, tilt hij er twee kleine leren schoentjes uit. Jaren geleden heeft hij ze gemaakt voor zijn eigen zoon. Maar die heeft ze nooit gedragen, omdat ze pas klaar waren toen zijn voeten alweer groter waren. Met een glimlach bekijkt vadertje Panov de schoentjes. 'Dit zijn de mooiste schoenen die ik ooit heb gemaakt. Ik zou ze aan het Kindje Jezus kunnen geven.' Hij doet de doos weer dicht en gaat terug naar zijn stoel. Weer slaat hij de Bijbel open. Maar hij is zo slaperig geworden dat zijn ogen dichtvallen en even later is hij in een diepe slaap. Hij droomt dat Jezus bij hem in de kamer is. Met zachte stem zegt Hij: 'Ik weet dat je Me graag zou willen zien. Let morgen goed op. Ik kom bij je langs.'

De volgende morgen wordt vadertje Panov wakker van het geluid van de kerkklokken. 'Ach' roept hij uit, 'ik heb de hele nacht in mijn stoel gezeten. Het is al kerstmorgen.'

Terwijl hij zijn pop klaarmaakt, herinnert vadertje Panov zich de stem. 'Het was een droom', zegt hij tegen zichzelf. 'En toch weet ik zeker dat hij zal uitkomen.' Na zijn ontbijt gaat hij op de uitkijk staan. Hij wil Jezus niet missen. Maar alles wat hij ziet in de lege straten, is de straatveger. Met zwiepende bezem veegt hij de sneeuw weg voor de mensen die straks naar de kerk gaan. 'Gelukkig kerstfeest!' roept vadertje Panov. 'Kom even binnen om een kop koffie te drinken. Dan word je weer warm.' De straatveger, die het inderdaad erg koud heeft, doet dat maar al te graag. Hij warmt zich bij het vuur en drinkt koffie. Dan lacht hij naar vadertje Panov. 'Bedankt hoor, vadertje.' En hij gaat verder vegen.

In de keuken zet vadertje Panov een pan koolsoep op het vuur. Daarna gaat hij weer snel bij de deur kijken of hij Jezus ziet komen. Na een poosje komt er een meisje aangelopen. Ze loopt langzaam en heeft een baby onder haar omslagdoek. Ze ziet er kou en moe uit.

'Kom even binnen' zegt vadertje Panov. 'Ga daar maar zitten, bij het vuur. Daar word je weer warm. Hier, neem van deze lekkere koolsoep.' Dan zit hij de voetjes van de baby. Ze zijn blauw van de kou. 'Maar dat kan toch niet!' roept hij uit, 'Hij heeft geen schoentjes.' 'Ik kan ze niet betalen,' zucht het meisje. 'Mijn man is gestorven en nu ben ik op weg naar mijn neef. Ik hoop dat ik bij hem kan wonen, want geld heb ik niet.' Meteen schuifelt vadertje Panov naar zijn werkplaats. 'Wacht maar eens even', mompelt hij en hij haalt de schoentjes uit de doos. Vlug gaat hij weer terug...en de schoentjes passen precies. 'Nu nog wat lekkers voor de baby', zegt vadertje Panov en handig voert hij warme melk met een lepel. Als het meisje even later weggaat, weet ze niet hoe ze hem moet bedanken. 'U bent zo goed voor mij geweest', fluistert ze. 'Ik hoop dat uw dromen uitkomen met Kerstmis.' Terwijl vadertje Panov het meisje en haar baby nakijkt, zucht hij 'Ach, ik ben bang dat mijn droom niet uitkomt. Het is bijna donker en ik heb Jezus nog niet gezien. Ik had zo gehoopt dat Hij langs zou komen.' Verdrietig slentert hij naar binnen en gaat weer in zijn leunstoel zitten, bij het vuur. Weer slaat hij de Bijbel open en leest hij het kerstverhaal nog eens. Wat is het toch aan mooi verhaal. Dan ineens hoort hij dezelfde stem weer. 'Vadertje, heb je Me gezien? Ik was de straatveger en het meisje met de baby. Je gaf Me eten en drinken en een warme plek. Ik was welkom bij jou.' Dan begrijpt vadertje Panov het. 'Dus, je bent toch gekomen', fluistert hij zachtjes en zijn oude gezicht straalt.

<https://youtu.be/zasNiOUHs2M>

